

Nyamko Sabuni: Tal på Järvaveckan 2021

Talare

Nyamko Sabuni
Partiledare

Datum

3 juni 2021

Plats

Järva

Omständigheter

Liberalernas partiledare Nyamko Sabunis tal på Järvaveckan 2021.

I söndags sköts en man i Hjällbo centrum. Ytterligare fem personer fördes med skador till sjukhus. Polisen hade kraftsamlat efter de senaste dagarnas våldsamma upplopp. Likväl läggs en ny dödlig skjutning till statistiken. Ännu en människa förlorad till det dödliga våldet; ännu ett utsatt område där skjutningar och andra våldsamheter bryter in i den stora hederliga majoritetens vardag. Sverige sticker ut i våldsstatistiken internationellt, och våldsstatistiken i de utsatta förorterna har kommit att sticka ut i Sverige. För bara några veckor sedan tog jag i mitt vårtal upp liknande våldsamheter. Platsen var annorlunda men händelserna lika oroande; då bilbränder i Eskilstuna; i helgen upplopp och skjutningar i Göteborg; i veckan en skjuten man i Husby och en gravid kvinna i Malmö. I morgon är det kanske i Botkyrka, Borlänge eller i Jönköpings utsatta områden som friden störs. Så kan vi inte ha det. Samhället får aldrig vänja sig vid detta våld. Den känsla av otrygghet medborgare bär på runtom i vårt land får aldrig normaliseras. Att stoppa dessa våldsvarkare måste bli en av vår tids stora politiska uppgifter. Rättsväsendet ska stärkas och polisen ges fler befogenheter. Fler ska få skydd att våga vittna. Fler farliga personer ska låsas in längre. Samhället måste stå på den hederliga majoritetens sida. Samhället måste återta kontrollen. *****

”Handbok för superhjältar – Röda masken”, det är den bästa bok som Sabrin har läst. I rasande fart sammanfattar hon handlingen, som innefattar en mormor som dör; ett gäng mobbarkillar som blir snälla och en elak räv som försöker kidnappa presidenten. Hon är åtta år gammal och går i tvåan i Knutbyskolan i Rinkeby. I lördags skrev Svenska Dagbladets Karin Thurfjell om Sabrin, röda masken och projektet Läslust Rinkeby. Tack vare lokala liberala politiker som Jan Jönsson och de statliga tillskott som vårt parti beslutat om på riksnivå kommer staden under kommande fem år, och gärna längre om liberalerna får bestämma, göra sociala investeringar likt Läslust Rinkeby. Och runtom i landet är bilden densamma, liberala politiker som sätter skolan först; och förstår att ordning och trygghet förutsätter både polis och socialtjänst. Ska vi vända

utvecklingen i utsatta förorter så som Rissne och Vivalla; Ja, ska vi vända utvecklingen i Finnsta i det Upplands-bro där jag själv växte upp, då krävs det fler poliser och bättre lagstiftning. Men än viktigare är att fler åttaåringar ges förutsättningar att läsa den bästa bok de någonsin har läst.****Ska vi vända utvecklingen måste vi tala öppet om problem som skjutningar i Hjällbo eller bilbränder i Eskilstuna. Men, vi får heller aldrig svartmåla verkligheten. Järva med omnejd är också lässatsningar; Det är drivna unga företagare i entreprenörstävlingen Shift. Det är fantastiska författaren Lena Andersson och underbara sångerskan Cherrie. En sak jag lärt mig efter mina många år i arbetet med dessa frågor är att, ska vi göra förorten bättre, måste de politiska partierna göra sin läxa. Då kan förortens problem inte enbart bli en sak för högtidstalen. Därför går Liberalerna till val på Förortslöftet, vår plan för att Sverige inte ska ha några utsatta områden 2030. Se det som en varudeklaration. Med Liberalerna vid makten sätts problemen i de utsatta områdena i fokus. Med Liberalerna vid makten lär sig fler barn att älska böcker. Med Liberalerna vid makten kommer fler i Järva i arbete. Med Liberalerna vid makten ska landets alla Järva, Hjällbo och Eskilstuna bli tryggt från våld och kriminalitet. Tillsammans lyfter vi Sverige!****Vänner, Utanförskapet finns rotat i alla delar av Sverige – men dess form och djup skiljer sig åt. Det finns dom i utanförskap i vårt digitaliserade samhälle. Dom i utanförskap för att assistansen inte motsvarar vård- och omsorgsbehoven. Dom i utanförskap på grund av missbruksproblematik. Och dom i utanförskap för att dom inte släpps in på arbetsmarknaden. Det är därför som liberalers engagemang alltid är som störst där friheten är som minst. Det är därför som vi gång efter gång återkommer till utmaningarna i utsatta områden. Jag vill att Sverige ska vara ett land där alla känner trygghet och frihet. Ett land där alla barn får växa upp med lika möjligheter och livchanser. Ett samhälle där människor känner full delaktighet i. *Ska vi vända utvecklingen krävs förslag inom politikens alla områden, men låt mig uppehålla mig lite vid skolan. Ingen elev ska lämna grundskolan utan att kunna läsa, skriva och tala god svenska. Ingen elev ska lämna grundskolan utan behörighet till gymnasiet. För vi vet att en fungerande skola är den bästa socialpolitiken. En fungerande skola är den bästa integrationspolitiken. En fungerande skola är den bästa jobbpolitiken. Därför håller det inte att skolorna i förorten inte är bättre rustade.

* Redan för mer än tjugo år sedan skrev författaren och Tenstabon Lena Andersson i romanen Var det bra så? om livet i en skola i dessa delar av Stockholm. Bristerna var redan då många, och hopplösheten stor. I en nyckelscen i boken byter den ambitiösa Leyla skola till en annan inne i

stan. Förortsskolan dög inte; skolkamraternas ordförande var skrämmande litet och bristen på ordning i skolan chockade Leylas pappa. Som förälder så vill man göra de bästa valen för sitt barn. Som elev ska du kunna välja skola. Det är inte alltid så att kommunens tjänstemän vet vad som är bäst för just dig och din familj. Men, alltför länge har det systemfel som ligger bakom Leylas byte av skola inte åtgärdats. Alltför länge har berättelser liknande den från Lena Andersson inte följts upp av insikten att skolorna i förorten måste ges förutsättningar att bli bättre. Att lärarna i förorten måste få stöd att klara sin viktiga uppgift. Det ska vara naturligt för de bästa lärarna att söka sig till Järva. Och det ska vara lika naturligt för de bästa eleverna att söka sig hit, inte bara härifrån. * Jag var en gång integrationsminister just för att barn som växer upp i Järva ska få samma möjligheter som ett barn i en villaförort. För att problem med hedersförtryck skulle lösas. Vi fick en del gjort under dom åren, men mycket var också svensk politik inte redo att ta tag i. Det gällde språkets betydelse och det gällde kampen mot extremism. Det gällde också frågor som rör invandrade kvinnors rätt till frihet. Jag lämnade politiken när jag inte kände att jag kom längre i dessa frågor. Jag är tillbaka i politiken därför att jag fortfarande är bergfast övertygad om att det går att vända utvecklingen i utsatta områden. Till det positiva hör att fler partier nu tvingats förhålla sig mer objektivt till problemen i förorter. Ingen kan längre förneka den ofrihet som drabbar de boende i utsatta områden: analysen är gjord, nu kan vi diskutera åtgärder. Inte minst har det stora borgerliga partiet Moderaterna, som ibland då var en bromskloss i mitt arbete, lagt om kursen. Att fler borgerliga partier nu skriver under på den liberala parollen ”att ställa krav är att bry sig” skapar förutsättningar att komma längre. Med Liberalernas Förortlyft, Moderaternas Integrationskommission och dess stora överlapp har möjligheterna att vända utvecklingen i utsatta områden förbättrats. Med detta bedömer jag att våra två partier kan enas om förbättringar för att fler i utsatta områden kan komma i arbete. Att barn ska klara behörighet till gymnasiet. Och att tryggheten ska öka. En ny borgerlig regering kan säkerställa att inget område i Sverige behöver klassas som utsatt. ***** “Utvärdera mig på jobben” sade Stefan Löfven 2014. Nu ökar långtidsarbetslösheten och utanförskapet, samtidigt som regeringen vänder och vrider på de siffror den bett om att bli utvärderad på. Vi behöver återupprätta arbetslinjen. Fler måste få känna friheten av att tjäna en lön för eget arbete. Det är fortfarande så att det lönar sig dåligt att gå från bidrag till arbete – ibland lönar det sig inte alls. I ett hushåll med två föräldrar och flera barn så riskerar familjen att gå back ekonomiskt om den ena skulle börja arbeta. Dagens utformning av bidragssystem i kombination med höga skatter på låga

inkomster, trycker människor längre bort från arbetsmarknaden. Det är förödande. Det sänder budskapet att det inte spelar någon roll om du försörjer dig själv. Det skickar signalen att det går lika bra att leva på bidrag. Det vinner ingen på. Denna kravlösa inställning bidrar till att många barn och unga i utsatta områden, upplever att de har liten chans att lyckas i livet. De upplever låga förväntningar; och uppger i en undersökning från Barnombudsmannen att de upplever att de bor i en förlorande stadsdel. Bland unga pojkar i förorten tror en tredjedel att det kommer att bli svårt att skaffa ett jobb när de är vuxna. Så kan vi inte ha det. Därför behövs det fler vuxna förebilder. Fler måste gå till jobbet och visa nästa generation att egen försörjning är möjlig. För att det ska bli så kommer Liberalerna att gå till val på att göra det mer lönsamt att gå från bidrag till arbete. Vi vill fortsätta sänka skatten för dem med allra lägst inkomster. Med 1000 kronor mer kvar i plånboken blir det mer lönsamt att arbeta. Vi vill reformera försörjningsstödet för att stimulera till arbete. Stöd till egen försörjning ska alltid vara normen; försörjningsstödet ska förbli ett undantag. Fler i de utsatta områdena kan, vill och ska arbeta. *Det behövs företag för att jobb ska skapas. Inget första sommarjobb utan en matlivs. Ingen sidoinkomst under studietiden utan möjligheten att köra bud. Därför vill vi förenkla reglerna för sådant som deklaration, bokföring och fakturering. Anledningen är enkel: Det ska vara idéer för framtiden och fler anställda som upptar en entreprenörs tankar. Inte fler blanketter. Inte fler lagar. ***** Slutligen. Liberalerna har kämpat för kvinnors rättigheter i över 100 år. Det är en självklar del av liberalismen att alla individer, oavsett kön, ska ges samma möjligheter att nå sin fulla potential. Därför är det självklart för oss att också kvinnor med bakgrund i andra delar av världen ska ha samma frihet som alla andra i Sverige. Det förutsätter att vi gör upp med hederskulturen. Det förutsätter att samhället gör upp med de låga förväntningarnas förtryck. Och det förutsätter att fler ges möjlighet att behärska det svenska språket. Men kanske allra mest förutsätter det att fler tar sig in på arbetsmarknaden. *Det är nu bara 2 procentenheters skillnad mellan andelen sysselsatta kvinnor och män i Sverige. Det är historiskt, det är fantastiskt och det är värt att uppmärksamma. Men i utsatta områden är skillnaden fem gånger större. Det förhållandet accepterar vi inte. I årtal har bidragssystem och dåliga integrationsinsatser cementerat ojämställda könsroller och hållit kvinnor borta från arbetsmarknaden. I dag presenterar vi därför ytterligare en del av Förortsliften – en ny reform av föräldraförsäkringen. Vi vill öronmärka månader i föräldraförsäkringen också på grundnivå. Det är en lucka i dagens system, att den som arbetar styrs mot jämställda val med hjälp öronmärkta

månader; men att den som inte arbetar och bara har rätt till grundersättningen hålls kvar i ojämställda strukturer. Där behoven för ett jämställt uttag kanske är som störst, är alltså samhällets förväntan på ett jämställt uttag som minst. Så kan vi inte fortsätta. För att ändra på detta vill vi att föräldraförsäkringen på grundnivå ska öronmärkas med 90 dagar åt vardera föräldern. Det ger ökad jämställdhet och ökad möjlighet att komma i arbete. Det är liberal integrationspolitik i praktiken. * I dag föreslår vi också att flerbarnstillägget ska reformeras. Dagens flerbarnstillägg med dess olika nivåskillnader har kommit att bli en kvinnofälla. Jag möter exempel på kvinnor i utsatta områden som känner en förväntan att skaffa fler barn än dom önskar – just som ett svar på den konstruktion som flerbarnstillägget har. Alla barnfamiljer ska ha rimliga levnadsvillkor; men samhällets stöd får aldrig bli en fälla – varken för den kvinna som inte vill ha fler barn eller för den som vill komma i arbete. Därför vill Liberalerna att flerbarnstillägget ses över och reformeras så att det motverkar dessa effekter. Det ska löna sig att arbeta – också i flerbarnsfamiljer. *****

Vänner, Jag beklagar att förra årets Järvavecka ställdes in. Men inte en dag sedan dess har gått utan att mitt parti har arbetat med förortens problem. Inte en dag har gått utan att vi arbetat på nya förslag och nya krav på regeringen för att vända utvecklingen i utsatta områden. Jag återvänder därför med nya förslag för fler i arbete. Fler förslag för en bättre skola. Fler förslag för ökad jämställdhet. Jag kommer att återvända nästa år, och nästa, och året därpå, tills vår plan är satt i verket! Förorten ska inte förknippas med brinnande bilar och kriminalitet. Förorten ska vara skaparkraft och livsdrömmar som förverkligas. Jag heter Nyamko Sabuni och är partiledare för Liberalerna, det riksdagsparti som vill och kan vända utvecklingen i utsatta områden. Tack för att ni har lyssnat.

Taggar

2020-tal, 2021, Folkpartiet Liberalerna, Järvaveckan, Kvinna, Liberalerna, Politiska tal

URI

<https://www.svenskatal.se/tale/nyamko-sabuni-tal-pa-jarvaveckan-2021>